

2. 11. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Úroky z prodlení z dlužného výživného pro nezletilé děti od 30. 9. 2017 nově

Od 28. 2. 2017 byl uzákoněn nárok oprávněných na úroky z prodlení v občanském zákoníku, pokud povinný neplatí výživné včas. Od 30. 9. 2017 navíc lze – je explicitně uzákoněna, a to v procesním předpisu, možnost přiznávat úroky i podmíněně do budoucna, pokud jde o výživné pro nezletilé děti.

V rozhodovací činnosti soudů vždy převažoval majoritní názor, že v řízení o určení výživného podle zákona o rodině (od 1. 1. 2014 podle nového občanského zákoníku) nelze oprávněnému společně s dlužným (ani běžným) výživným přiznat i úroky z prodlení (tedy ani zpětně, pokud by byly vymáhány samostatně, když povinný řádně a včas neuhradil soudem určené výživné, ani podmíněně, pro případ, že by soudem určené výživné povinný neplatil řádně a včas). S ohledem na oponentní, leč minoritní, názory některých právníků, jakož i ojedinělá rozhodnutí soudů (např. rozhodnutí Krajského soudu v Praze spis. zn. 28 Co167/2011, které se vyslovilo ve prospěch přiznání úroků z prodlení oprávněnému „za situace, že již bylo o výživném pravomocně a vykonatelně rozhodnuto“, tedy sice nikoliv pro podmíněné přiznání úroků z prodlení, ale aspoň pro úspěšnou možnost jejich následného vymáhání) k této otázce zaujal autoritativní stanovisko Nejvyšší soud ČR spis. zn. Cjpn 204/2012, ze dne 19. 10. 2016, a to negativní: „Rozhoduje-li soud po 1. 1. 2014 o dlužném výživném pro děti, nelze oprávněnému společně s dlužným výživným přiznat i zákonné úroky z prodlení.“ Situaci však radikálně změnila s účinností od 28. 2. 2017 novela občanského zákoníku – zákon č. [460/2016](#) Sb., jež doplnila do občanského zákoníku (o. z.) nové ust. § 921 odst. 2, které zní: „Po osobě výživou povinné, která je v prodlení s placením výživného, může osoba oprávněná požadovat zaplacení úroku z prodlení.“[1]

Od 30. 9. 2017 - pro nezletilé děti i podmíněně pro budoucí prodlení

Novelou, tedy zákonem č. [296/2017](#) Sb., byla do zákona č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (z. ř. s.) s účinností od 30. 9. 2017 vložena nová ust. § 472a nazvaného Úroky z prodlení: „(1) Rozhoduje-li soud o výživném pro nezletilé dítě, může v rozhodnutí uložit i povinnost zaplatit úrok z prodlení. O úroku z prodlení soud rozhodne jen na návrh. (2) Povinnost zaplatit úrok z prodlení lze uložit i pro dávky výživného splatné v budoucnu, dostane-li se osoba výživou povinná s jejich placením do prodlení.“ Přejížděná ustanovení novely pak určují, že není-li dále stanoveno jinak, použije se zákon o zvláštních řízeních soudních, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. 30. 9. 2017), i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

Ust. § 472a odst. 1 z. ř. š. v podstatě jen opakuje hmotně právní úpravu v o. z. (jeho ust. § 921 odst. 2), je proto spíše nadbytečné, vyvolává jen otázku, zda lze přiznat úroky z prodlení u výživného, o kterém soud rozhoduje v řízeních zahájených soudem bez návrhu. Soud tedy zřejmě sám ze své iniciativy o úrocích z prodlení rozhodnout nemůže, je třeba, aby návrh na jejich přiznání podal účastník řízení, tedy zástupce nezletilého.

U výživného pro děti netřeba na úroky zvláště žalovat, ale jak u jiných typů výživného?

Zajímavější je ust. § 472a odst. 2 z. ř. s., protože výslovně umožňuje, aby soud přiznal nejen úroky ze

splátek výživného, u nichž již došlo k prodlení, ale aby rozhodl i podmíněně, pro případ, že povinný řádně a včas nezplatí budoucí splátky výživného. Soud tedy může povinnému uložit pro budoucno povinnost zaplatit oprávněnému úrok z prodlení z výživného, které bude splatné teprve v budoucnu, pro případ, že dojde u jednotlivých splátek výživného k prodlení s jejich plněním. Nicméně to platí toliko o prodlení při placení výživného pro nezletilé dítě, jelikož ust. § 472a se zabývá toliko výživným pro nezletilce. Zda lze přiznat podmíněně úroky z prodlení pro případ budoucího prodlení s jeho placením i jiným povinným, musí tedy dořešit judikatura.[2] Uvidíme tedy, jak se k této otázce soudní praxe postaví, zda připustí podmíněně přiznávání úroků z prodlení v konstitutivních rozhodnutích ukládajících někomu vyživovací povinnost nejen, půjde-li o výživné pro nezletilé dítě, anebo bude přiznávat úroky z prodlení až následně v deklaratorních rozhodnutích osvědčujících, že byl (je) povinný v prodlení s placením výživného. (I soudy, které byly dříve výjimečně nakloněny nároku oprávněného na úroky z prodlení, je nechtěly přiznávat podmíněně do budoucna, ale teprve až následně poté, co se povinný dostal do prodlení.)

Za jak dlouhou dobu prodlení lze úroky požadovat?

Přechodná ustanovení novely o. z. k otázce úroků z prodlení z výživného nic neuvádějí, není tedy zcela zřejmé, od kdy nárok na úroky z prodlení vzniká, resp. od kdy je může oprávněný požadovat – zda se lze úroku z prodlení domáhat až za prodlení nastalá od 28. 2. 2017 a dále, anebo i úroku z prodlení z dlužných splátek výživného, ohledně nichž došlo k prodlení již před účinností novely, tedy před 28. 2. 2017. Podle ust. § 613 o. z. sice právo na výživné nepodléhá promlčení, protože jde o osobní právo, avšak jednotlivé splátky výživného jako forma plnění vyživovací povinnosti představují majetkovou složku, která promlčení podléhá. Promlčecí lhůta pak začíná plynout u každé dávky zvlášť od okamžiku její splatnosti. Proto, pokud v judikatuře převáží výklad, že lze přiznat úroky z prodlení z dlužných splátek výživného i zpětně za dobu před účinností novely o. z., tedy před 28. 2. 2017, tak půjde o dobu maximálně 3 let zpětně (obecná promlčecí lhůta dle ust. § 629 odst. 1 o.z. činí 3 roky), neboť dřívější nároky budou promlčeny

Dle ust. § 642 o. z. platí, že byl-li dluh uznán nebo bylo-li právo přiznáno rozhodnutím orgánu veřejné moci, neplatí desetiletá promlčecí lhůta pro úroky a pro ta opětuující se plnění, které dospěly po uznání dluhu nebo po přiznání práva. Z uvedeného vyplývá, že úroky a opakuující se plnění, která nabudou dospělosti až po uznání dluhu dlužníkem nebo po právní moci rozhodnutí soudu či jiného orgánu, tedy i úroky podmíněně přiznané, se nepromlčují v 10leté lhůtě, nýbrž v obecné promlčecí lhůtě podle ust. § 629 o. z., tedy po 3 letech, a mělo by to platit i pro úroky z prodlení z výživného, ať už pro nezletilé dítě nebo pro jiného oprávněného, ač to u některých právníků vyvolává pochybnosti.[3]

Richard W. Fetter,

autor je právníkem specializujícím se na občanské a pracovní právo

[1] Podrobněji o tom všem bylo pojednáno [zde](#).

[2] Jak už bylo naznačeno dříve [zde](#).

[3] Srovnej Grygar, J.: Úrok z prodlení z výživného a insolvenční řízení, bulletin-advokacie.cz, 17. 10. 2017.

[*] Použitá literatura: Hobl, J.: Aktuální problémy týkající se pohledávek na výživném na dítě, Bulletin-advokacie.cz, 9. 12. 2016, Grygar, J.: Úrok z prodlení z výživného a insolvenční řízení, Bulletin-advokacie.cz, 17. 10. 2017.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)